

AS Schenker autoveotingimused

1. ÜLDIST

1.1. Käesolevate veotingimuste eesmärgiks on:

1.1.1. anda seadustega reguleeritud protsessidele tõlgendusi neis osades, kus erinevate tõlgendamiste võimalus on olemas, sealhulgas:

- lepingujärgse vastutuse tekkimine osapoolte vahel;
- veose eest vastutuse ülemineku (saatja-vedaja) aja ja koha kohta veoahelas;
- erinevate tegevuste „mõistliku aja“ konkretiseerimine (sealhulgas laadimis- ja veoajad);
- luua arusaam terminoloogiast.

1.1.2. reguleerida protsesse veoahelas, mida seadusandlusega ei ole reguleeritud

1.2. Kui ei ole kokku lepitud teisiti, siis kehtivad käesolevad tingimused.

1.3. Käesolevad tingimused on koostatud lähtudes alltoodud seadusandlikest regulatsioonidest:

- veolepingu sõlmimise hetkel kehtivast võlaõigusseaduse redaktsiooni nõuetest,
- rahvusvahelise kaupade autoveolepingu konventsiooni (CMR) nõuetest,
- teede- ja sideministri 28. septembri 2000. a määrusest nr. 81 ja muudatustest 29. augustist 2002. a määrusega nr. 56 kehtestatud “Autoveol veose laadimise ja kinnitamise eeskirjadest” ja Euroopa Liidu veoste ohutuse tagamise standardist CEN 12195-1:2003 (E),
- ja on vastavuses veo toimumise hetkel kehtivatele Eesti Ekspedeerijate Assotsiatsiooni Üldtingimustega.

1.4. Käesolevates veotingimustes käsitlemata valdkondades kehtivad punktis 1.3. loetletud regulatsioonid ning muud normatiivaktid.

2. MÕISTED

2.1. Saadetis

Saadetise all mõistetakse ühest lähtekohast ja ühelt saatjalt ning ühte sihtkohta ja ühele saajale, ühe veokirjaga saadetud kaupa, mis on laaditud ühte sõidukisse.

2.1.1. Pakkeühik

Pakkeühik on veopakendis lahutamatu kauba kogus.

2.1.2. Veopakend

Veopakend on kauba käsitlemise lihtsustamiseks ja veose ohutuse tagamiseks veoprotsessil.

Veopakend peab võimaldama kauba kohtkindlat kinnitamist kaubaruumis.

2.1.3. Pisipakk

Pisipakiks loetakse saadetist, mille kogukaal ei ületa 35 kg ja mis koosneb ühest pakkeühikust.

Pisipaki pakkeühiku pikkus ei ületa 2 m ja pikkus + ümbermõõt ei ületa 3 m.

2.1.4. Pakisaadetis

Pakisaadetiseks loetakse saadetist, mille kogukaal ei ületa 99 kg ning mis koosneb maksimaalselt kolmest pisipakist.

2.1.5. Väikesaadetis

Väikesaadetiseks loetakse saadetist, mille arvestuslik kogukaal on alla 2500 kg ja üldjuhul teostatakse vedu ümberlaadimisega.

2.1.6. Osakoorem

Osakoormaks loetakse saadetist, mille arvestuslik kogukaal on 2500 kg või enam ning millele lisaks mahub ja on võimalik laadida sõidukisse ka teisi saadetisi ja üldjuhul teostatakse vedu ilma ümberlaadimiseta.

2.1.7. Täiskoorem

Täiskoormaks loetakse saadetist, mis täidab kogu kaubaruumi, on antud veovahendi jaoks maksimaalselt lubatava kaaluga, või saatja maksab kogu kaubaruumi kasutamise eest. Vedu teostatakse üldjuhul ilma ümberlaadimiseta.

2.1.8. Konsolideeritud (ühitatud) saadetis

Konsolideeritud (ühitatud) saadetiseks loetakse erinevate saadetiste käsitlemist ühe saadetisena veoprotsessi mingites osades.

2.2. Saadetise arvestuslik kogukaal

Saadetise arvestusliku kogukaalu arvestamise aluseks on suurim alljärgnevatest näitajatest:

- saadetise brutokaal (saadetise kaal pluss pakend ja transportimise abivahend)
- 1 m³ (Cbm) = 333 kg
- 1 ldm (kaubaruumi jooksev laadimismeeter) = 1850 kg

2.3. Laadimiskoht

Laadimiskohaks loetakse veokirjas märgitud aadressi, kus toimub saadetise peale- või mahalaadimine.

2.4. Laadimine

Laadimine hõlmab saadetise peale- ja mahalaadimist sõiduki külgedelt ja tagant. Pealelaadimiseks loetakse saadetise laadimist sõidukisse laadimiskohas mitte kaugemalt kui 6 meetrit sõidukist, õiget paigutamist ja kinnitamist koormas. Mahalaadimiseks loetakse saadetise laadimist sõidukilt ja selle asetamist sõiduki kõrvale või estakaadile kuni 6 meetri kaugusele.

2.5. Laadimisaeg

Laadimisaega arvestatakse hetkest, kui sõiduk saabub laadimiskohta ja vedaja annab saatjale üle veokirja eksemplari või teavitab sõiduki saabumisest laadimisele. Laadimisaeg lõpeb, kui veos on mahalaaditud ja juhile on tagastatud allkirjastatud veokirja eksemplar, üle antud muud veo teostamiseks vajalikud dokumendid ja sõiduk on valmis ärasõiduks (st. furgoon on suletud, tent kinnitatud ning vajadusel plommitud).

2.6. Sõiduk

Sõiduk on auto või haagis, millega teostatakse kaubavedu.

2.7. Kaubaruum

Kaubaruum on sõiduki osa, kus veetakse kaupa. Kaubaruum on osa sõidukist või eraldiseisev ruum (näiteks treiler, haagis, konteiner), kuhu paigutatakse ja kinnitatakse kaup veo ajaks.

2.8. Kauba saatja

Kauba saatja on isik, kes tellib veoteenuse ja on vastutav veoraha tasumise eest.

3. VEOLEPING.

LEPINGU SÕLMIMINE JA VEOTEENUSE TELLIMINE

3.1. Lepingu sõlmimisel lähtutakse üldjuhul võlaõigusseaduse üldosa § -des 9 ja 10 kajastatud viisil pakkumus- nõustumus (ofert-aktsept) vormis.

3.2. Nõustumuse (aktsepti) esitamise ja selle kättesaamisega vedaja poolt loetakse leping sõlmituks koos sellega kaasnevate kohustustega lepingupoolte poolt.

3.3. Veotellimus loetakse nõustumuseks (aktseptiks) juhul kui ta vastab oferdile või eelnevalt kokkulepitud pikaajalise lepingu tingimustele, vastasel korral loetakse tellimus uueks pakkumuseks (vastuoferdiks).

3.4. Uue pakkumuse (vastuoferdi) korral loetakse veoleping sõlmituks saades esitatud veotellimusele kinnituse või saadetise veoks vastuvõtmisel.

3.5. Tellimus peab olema esitatud kirjalikult taasesitamist võimaldaval kujul ja sisaldama järgmisi andmeid:

1) saatja firma, aadress, telefon, kontaktisik;

2) andmed laadimiskoha kohta:

- pealelaadimiskoht, aeg, kontaktisik ja telefon;

- mahalaadimiskoht, aeg, kontaktisik ja telefon;

3) andmed saadetise kohta:

- kirjeldus ja pakendi liik,

- ohtlike kaupade puhul ÜRO number ja pakendigrupp (selle olemasolul);

- pakkeühikute arv;

- kauba brutokaal või kauba koguse väljendus teistes mõõtühikutes;

- muud tingimused kauba käsitlemise kohta;

4) märke veotasu maksmise kohta;

5) lunaraha kokkuleppe korral lunaraha suurus;

6) juhised kauba võimaliku tollivormistuse ning muude kaubaga seotud ametlike toimingute kohta;

7) eritingimused sõidukile (temperatuuri nõudmised, erinõuded ohtliku saadetise korral, tagaluuktõstuk, küljelt laetav, jne.).

Saatja vastutab esitatud andmete õigsuse eest ja peab lisama veokirjale vajalikud ekspordidokumendid ja/või

saadetistega liituvad dokumendid ja/või juhendid.

3.6. Juhul, kui saatja soovib, et vedaja vahendab saadetisele veosekindlustuse, tuleb vastav soov selgelt välja tuua tellimuskirjas.

3.7. Veolepingu sõlmimist kinnitab saatja ja vedaja poolt allkirjastatud veokiri või samaväärset juriidilist jõudu omaval viisil muu allkirjastamine kasutades infotehnoloogilisi vahendeid.

3.8. Veoleping eeldab vaba ja ilma takistuseta liiklustingimusi ja seda, et vedu on võimalik teostada sõidukõlblikel ja vajalikku kandevõimet omavatel teedel.

3.9. Alljärgnevad saadetised võetakse vedamiseks vastu ainult erikokkuleppe (lepingu) alusel:

1) hinnalised esemed;

2) saadetised, mille veokorralduseks, laadimiseks või kinnitamiseks on vaja spetsiaalseidmeid või turvalahendusi;

3) saadetised, millel pakend puudub või pole piisav;

4) saadetised, mis võivad teisi saadetisi kahjustada;

5) saadetised, mille kõrgus on üle 2 meetri või pikkus üle 6 meetri või laius üle 2,40 meetri;

6) saadetised, mida ei saa vedada koos teiste saadetistega, kuigi kogused ja marsruut seda

võimaldaks;

- 7) saadetised, mis põhjustavad tavalisest erinevat koormusjaotust (telje koormus, raskuskeskme asukoht jms.);
- 8) elusloomad;
- 9) taimed;
- 10) temperatuuride kõikumise suhtes tundlikud kaubad;
- 11) saadetised, mis kuuluvad ohtlike ainete klassi;
- 12) saadetised, mille puhul lepatakse kokku laadimise ja kohaletoimetamise tähtaeg (ajalubadus);
- 13) konsolideeritud saadetised;
- 14) postisaadetised;
- 15) saadetistega koos olevate dokumentide vedu (väljaarvatud seadusandlusega nõutud kohustuslikud dokumendid –nt. ohtliku saadetise dokumendid);
- 16) kõrgendatud riskiga saadetised (tubakas, alkohol, mobiilseadmed, IT-tehnika jms);
- 17) saadetised, mida ei ole võimalik veoprotsessis käsitleda tavapäraste kaubakäsitlusvahenditega (vastukaalutõstuk, lavasiirdekäru);
- 18) ravimid ja medikamendid.

3.10. Toiduainete ja ohtlike (ADR) kaupade veol rakendatakse kehtivaid toiduainete ja ohtlike (ADR) kaupade veo kohta antud eeskirju ja nendega seotud juhiseid.

3.11. Väljaspool tavapärasest tööaegast (tööpäeviti 8.00 - 17.00) ja muude erivedude (s.h. kolimine, konteinerid jms.) puhul lepatakse veotingimustes kokku iga juhtumi korral eraldi.

3.12. Ajalubadusega vedu on siduv, kui vedaja on seda selgesõnaliselt ja kirjalikult taasesitamist võimaldaval kujul kinnitanud.

4. KAUBASAATJA KOHUSTUSED, VASTUTUS JA ÕIGUSED

4.1. Kaubasaatja peab looma tingimused saadetise üleandmiseks vedajale ja vastuvõtmiseks vedajalt, sealhulgas:

4.1.1. kindlustama juurdepääsu laadimiskohale, tagama juurdepääsutee sõidetavuse laadimiskoha vastavuse järgmistele nõuetele:

4.1.2. peatumise võimalus laadimiseks, laadimisala peab olema kõva kattega, sileda pinnaga, ilma kaldeta ja astmeteta ning lastiruum peab jääma vedaja nägemisulatusse või peab olema tagatud sõiduki turvalisus jne.);

4.1.3. kaubasaatja on kohustatud hüvitama kõik kulud, mis tekivad seoses laadimiskohale juurdepääsuga (tasuline sissesõit, tasuline parkimine, saadetise loovutamiskulud tolliladudes, sadamates, raudtee- ja lennujaamades, muud maksud ja ametlikud kulud).

4.2. Veose pakendamine ja tähistamine (markeerimine)

Saatja peab veose selle liiki ja kokkulepitud vedamise viisi arvestades pakkima selliselt, et veos oleks kaitstud kaotsimineku ja kahjustumise eest ega põhjustaks vedajale kahju.

4.2.1. Saadetise pakend peab võimaldama saadetise vedu koos teiste saadetistega, st. saadetis ei tohi kahjustada teisi saadetisi ja sõidukit ning peab võimaldama saadetisele laadida teisi saadetisi kogu kaubaruumi kõrguse ulatuses, kui ei ole tegemist täiskoormaga või kokku lepitud teisiti.

4.2.2. Saadetise iga pakkeühik peab olema saatja poolt pakendatud transpordikõlbulikku pakendisse nii, et see võimaldab saadetise kinnitamist kaubaruumis ning kindlustab kauba säilimise laadimisel ja veol. Samuti peab pakend tagama koorma püsimise sihtkohani ja välistama koorma raskuskeskme nihkumise. Väikesaadetised, mis oma omadustelt on paigaldatavad standardsetele

kaubaalustele, peavad olema neile paigaldatud.

4.2.3. Saadetise iga pakkeühik peab olema saatja poolt tähistatud ning sisaldama selgelt loetavat teavet saadetise identifitseerimiseks alljärgnevate andmetega:

- 1) saatja identifitseerimiseks vajalikud andmed;
- 2) mahalaadimiskoha (vajadusel saaja) identifitseerimiseks vajalikud andmed ja aadress;
- 3) rahvusvaheliselt tunnustatud hoiatusmärgid;
- 4) sõnades väljendatud hoiatus;
- 5) pakkeühiku kaal;
- 6) pakkeühiku number;
- 7) vajadusel pakkeühiku mõõtmed.

Tähistamine ei ole vajalik täiskoorma veol ühelt saatjalt ühte mahalaadimiskohta.

4.3. Osa- ja täiskoorma laadimis- ja kinnitamiskohustus on kaubasaatjal, saadetise üleandmine toimub kaubaruumis. Üldjuhul on vedaja kohustuseks viibida laadimise juures. Vedaja võib abistada saatjat laadimisprotsessil, sellisel juhul tegutseb ta kliendi nimel ja vastutusel.

4.4. Vedudel tenttreileriga on vedaja kohustatud avama trossid, ported, kaubaruumi külje- ja tagaluugid ning vajadusel tõstma üles tendi külgedelt ja/või tagant. Kui saadetist ei ole võimalik laadida ilma treileri tendi mahavõtmiseta, on saatja kohustatud eemaldama ja tagasi paigaldama tentreileri katuse, raamistiku ning tendi, sealjuures järgides vedaja instruksioone.

4.5. Kaubasaatja peab laadimise teostama veohinna sisse arvestatud maksimaalne laadimisaja piires ühe sõiduki kohta alljärgnevalt (aluseks arvestuslik kogukaal):

- pakisaadetis kuni 10 min
- väikesaadetis kuni 20 min

Kui laadimine kestab kauem, fikseeritakse see veokirjas ning iga järgnev alustatud 15 min kuulub eraldi tasustamisele.

Osa- ja täiskoormate puhul:

- saadetis arvestusliku kogukaaluga 2,5 t - 5 t kuni 30 min
- saadetis arvestusliku kogukaaluga üle 5 -10 t kuni 45 min
- saadetis arvestusliku kogukaaluga üle 10 t kuni 45 min iga 10 tonni kohta

Kui laadimine kestab kauem, fikseeritakse see veokirjas ning iga järgnev alustatud 30 min kuulub eraldi tasustamisele. Laadides ühest laadimiskohast rohkem kui ühe saadetise, lähtutakse laadimisaja arvestamisel summeeritud arvestuslikust kogukaalust.

4.6. Saatja võib keelduda saadetise üleandmisest vedajale :

- 1) kui vedaja poolt temale valmis seatud sõiduk ei vasta kas kandevõime, tehnilise korrasoleku, kaubaruumi mahutavuse ja / või varustuse poolest tellitud sõidukile, välistades sellega veolepingus kokkulepitud tingimuste täitmise võimaluse;
- 2) kui sõiduk polnud valmis kokkulepitud kuupäeval, ajal ja kohas.

Saatjal, kes lõpetab veolepingu märgitud põhjustel, on õigus kompensatsioonile temale tekitatud tõestatud materiaalse kahju eest, kuid mitte rohkem, kui kokku lepitud veotasu ulatuses juhul, kui vedaja poolne kohustuste mittetäitmine oli põhjustatud saatja kontrolli alla mittekuuluvatest asjaoludest.

Saatjal on tellitud veo äraütlemissõigus kuni selle hetkeni, kui vedaja ei ole alustanud tellimuse täitmist. Kui vedaja on alustanud tellimuse täitmist ning tellimus tühistatakse, on vedajal õigus kompensatsioonile, mis katab tema põhjendatud kulutused, kuid mitte rohkem kui kokkulepitud veotasu.

5. VEDAJA KOHUSTUSED, VASTUTUS JA ÕIGUSED

5.1. Vedaja vastutus laadimisprotsessil.

- Vedaja kontrollib saadetise välist seisundit, tähistust, pakkeühikute arvu ja võrdleb neid veokirjas esitatud andmetega. Juhul, kui ei ole võimalik kontrollida või andmed ei vasta veokirjas esitatule, siis vedaja teeb sellekohase põhjendatud märkuse veokirja kõigile eksemplaridele.
- Pisipaki ja pakisaadetise laadimine toimub vedaja poolt, kusjuures nimetatud saadetised toimetatakse "käest kätte" saatja poolt näidatud kohale hoone esimesel korrusel.
- Väikesaadetise laadimine toimub võimaluse korral vedaja poolt. Vedaja vastutab oma tegevuse eest kaubaruumis ja tagaluugil. Juhul, kui vedaja osaleb laadimisprotsessis väljaspool kaubaruumi, tegutseb ta saatja nimel ja vastutusel.

5.2. Vedaja peab tagama koormakinnitusrihmade olemasolu vastavalt standardvarustusele, arvestusega koorma kinnitusrihm igale aluse reale pluss viimasel real 2 koormakinnitusrihma. Juhul, kui saadetise iseloom nõuab spetsiaalseid kinnitusvahendeid või lisa koorma kinnitusrihma, siis vastutab saatja nende olemasolu eest, kokkuleppel võib vedaja abistada lisa kinnitusvahendite hankimisel.

5.3. Vedajal on õigus valida saadetise transportimiseks sobiv sõiduk, kaubaruum ja veomarsruut ning vastavalt oma valikule vedada saadetis, kas otseveo korras või ümberlaadimisega.

5.4. Vedaja võib keelduda veoülesandest:

- 1) kui saatjal ei ole võimalik saadetist üle anda eelnevalt kokku lepitud ajal, kohas ja tingimustel ning vedaja keeldumine on õigustatud teiste ülesannete tõttu, mis ei luba tal antud saadetise vastuvõtmist edasi lükata või kui pole enam võimalik kinni pidada veolepingus toodud kohaletoimetamise tähtajast;
- 2) kui saatja ei kinnita vedaja poolt veokirjale tehtud märkusi. Vedajal, kes lõpetab veolepingu nimetatud põhjustel, on õigus tehtud kulutuste hüvitamisele kuid mitte rohkem, kui kokkulepitud veotasu ulatuses juhul, kui saatjapoolne kohustuste mittetäitmine oli põhjustatud vedaja kontrolli alla mittekuuluvatest asjaoludest.

5.5. Kui saaja keeldub saadetist mahalaadimiskohal vastu võtmast on vedajal õigus nõuda saatjalt tehtud lisakulutuste hüvitamist.

5.6. Juhul, kui saatja soovib saadetise ümberadresseerimist veokilt maha laadimata, tähendab see uue veolepingu sõlmimist. Vedajal on õigus keelduda uue lepingu sõlmimisest ning ta võib nõuda saadetise mahalaadimist.

5.7. Juhul, kui vedaja märkab veotegevuse mistahes etapis, et saadetise kogukaal on suurem kui saatja poolt deklareeritud kogukaal, on tal õigus üleliigne koorem saatja kulul ja riskil viivitamatult maha laadida.

5.8. Juhul, kui veose kogukaal ei ületa normatiivaktidega lubatud arvestuslike kogukaalude piirnorme, kuulub saatja poolt veokirjas deklareeritud arvestuslikku kogukaalu ületava koorma vedu maksustamisele kahekordse tariifi järgi.

5.9. Saatja on kohustatud kompenseerima vedajale kõik trahvid ja lõivud, mis on vedaja käest sisse nõutud seoses saatja poolt saadetise kogukaalu ebaõige näitamisega või muu saadetise kohta antud ebaõige informatsiooniga.

5.10. Vedajal on õigus saadetis saatja kulul viivitamatult maha laadida ja lasta ladustada, kokku koguda või hävitada, kusjuures saatja kannab ka kõik tekkinud kulud, alljärgnevatel juhtudel:

- 1) juhul, kui veoprotsessis avastatakse koormas ohtlikke aineid või ohtlikke jäätmeid, millest vedajat enne koorma saatjalt vastuvõtmist ei olnud korrektselt informeeritud;

- 2) saatja pole varustanud vedajat kõikide ohtlike kaupade vedamiseks vajaminevate dokumentidega, sealhulgas - kui veokit või konteinerit veetakse teatud osas mööda merd - ka laevakompaniide poolt nõutavate pakenditõenditega;
- 3) ohtlike kaupade klassifikatsioon, pakkimine ja/või tähistamine on leitud olevat mittevastav nende vedu reglementeerivate normidega.

5.11. Vedaja keeldub saatja mistahes juhistest, mis tooksid kaasa sõidu aega ja -kiirust autojuhi töö- ja puhkeaega sätestavate normide rikkumise.

6. VEO EEST TASUMINE

6.1. Juhul, kui teisiti ei ole kokku lepitud, siis tuleb veo ja veoga kaasnevate teenuste ja kulutuste eest tasuda saadetise üleandmise hetkeks.

6.2. Saatja, kui vedajale ülesande andja on kohustatud tasuma, sõltumata veotasu maksmise kokkuleppes, veo eest ja muud maksud juhul, kui saaja ei ole saadetist lunastanud või on keeldunud veotasu maksmisest või kui ta ei ole võimeline veo eest tasuma. Kiiresti rikneva või väheväärtusliku saadetise veokulud tuleb tasuda ettemaksu korras.

6.3. Juhul, kui tööülesanne, mille vedaja on vastu võtnud, katkestatakse vedajast sõltumatutel asjaoludel (nt. streik, tööseisak jms.), on vedajal õigus saada enda poolt tehtud töö ja kulutuste eest kompensatsiooni.

6.4. Veoraha arvestatakse igale saadetisele eraldi vastavalt arvestuslikule kogukaalule. Saadetise eest, mis nende erikuju või halva pakkevaliteedi tõttu on raskesti laaditavad ja mille puhul ei ole võimalik tavaline koorma komplekteerimine koos teiste saadetistega, arvestatakse veoraha kaubaruumi jooksva meetri järgi.

6.5. Veoraha arvestamisel võetakse aluseks saadetise reaalsed andmed.

6.6. Saadetise kogukaal, mille põhjal arvestatakse veoraha, ümardatakse alati ülespoole, kusjuures :
pakisaadetis 1 kg täpsusega;
saadetis arvestusliku kogukaaluga alla 1000 kg - täpsusega 10 kg;
saadetis arvestusliku kogukaaluga üle 1000 kg - täpsusega 100 kg.

6.7. Lisatasud ja muud maksed

- Lisaks tegelikule veokulule nõutakse sisse eraldi muud veoga liituvad kulutused vastavalt kehtivatele hinnakirjadele või tegelikele kuludele (sealhulgas tasu lisa kinnitusvahendite eest ja tasu allkirjastatud veokirja tagastamise eest).
- Kui veetakse veoseid, mis kas täielikult või osaliselt sisaldavad ohtlikke aineid, siis selle eest on ette nähtud lisatasu.
- Laadimise aja ületamise eest nõutakse sisse ootetasu.
- Kirjaliku maksemeeldetuletuse saatmine võib olla tasuline vastavalt vedaja hinnakirjale.
- Keelatud on saatja poolne tasaarvestus ka siis, kui saatjal on nõudeid vedaja vastu.
- Kõik mittetähtaegselt tasumata arvete sissenõudmisel tekkivad kulutused kannab võlgnik.
- Juhul, kui nõude täitmise tähtaeg on saabunud, on võlausaldajal õigus tema valdusesse sattunud võlgniku vallasasju pandiga koormata.

6.8. Lunaraha. Vedaja võtab endale lunaraha sissekasseerimise üle järelvalvekohustuse ainult siis, kui selles on eelnevalt kirjalikult kokku lepitud ja selle kohta on eraldi märges saadetise veodokumendil ja kui lunaraha summa ja makseviis on selgelt välja toodud ning määratletud. Vedajal on õigus nõuda selle eest lisatasu, samuti ka kõigi sellega seonduvate lisakulude katmist.

7. NÕUETE ESITAMINE

Pretensioonide ja nõuete esitamisel lähtutakse võlaõigusseaduse ja CMR konventsiooni poolt kehtestatud korrast. Nõuded tuleb esitada kirjalikult koos nõuet tõendavate dokumentidega. Nõuete rahuldamisel lähtutakse Eesti Vabariigi seadusandlusest ja Eesti Vabariigi poolt ratifitseeritud rahvusvahelistest lepingutest.